

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบภาคตัดขวาง (Cross section study) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดสกลนคร ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ

1.1.1 เพื่อศึกษาข้อมูลระดับการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดสกลนคร

1.1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

1.1.3 เพื่อศึกษาปัจจัยการดำเนินงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามแนวทาง ของกระทรวงสาธารณสุข

1.1.4 เพื่อศึกษาการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตามหลักการของเดมมิ่ง

1.1.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการดำเนินงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข ปัจจัยการดำเนินงานพัฒนา คุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามหลักการของเดมมิ่งกับระดับการพัฒนา คุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ทั้งหมด 167 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ตามลักษณะข้อมูล

1.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวคิดการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข ทฤษฎีการบริหารคุณภาพตามหลักของเดมมิง 14 ประการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยข้อคำถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล การดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

1.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ จากรายงานสรุปผลการประเมินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามเกณฑ์คุณภาพเครือข่ายบริการปฐมภูมิ (Primary Care Award) ปีงบประมาณ 2555

1.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเที่ยงของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1.4.1 การหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง จากการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี เอกสารวิชาการและให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ข้อคำถามที่คลุมเครือเนื้อหาและการใช้ภาษา

1.4.2 การหาความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและได้ปรับปรุงแล้ว นำไปทดลองใช้กับผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอื่น จำนวน 60 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.979 แล้วจึงนำแบบสอบถามดังกล่าวไปเก็บข้อมูลจริง

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยติดต่อขออนุญาตจากนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนครและผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ทั้ง 167 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรผ่านทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และให้ตอบกลับภายใน 5 สัปดาห์ 21 มีนาคม พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2556 นำแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ลงรหัส และ นำข้อมูลไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบไคร้สแควร์ (Chi-Square) สถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman rank correlation)

1.7 ผลการวิจัย

1.7.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ผ่านการประเมิน PCA ชั้น 1 เป็นหญิง ร้อยละ 47.3 ชาย ร้อยละ 52.7 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 90.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสาธารณสุข มากกว่า 20 ปี ร้อยละ 62.5 ผ่านชั้น 2 เป็นหญิง ร้อยละ 50 ชาย ร้อยละ 50 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 85.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสาธารณสุข มากกว่า 20 ปี ร้อยละ 54.2 และพบว่า ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานด้านสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน PCA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

1.7.2 ข้อมูลระดับการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 141 คน โดยพบว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ผ่านระดับการพัฒนาคุณภาพ PCA ชั้นที่ 1 จำนวน 93 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66 ผ่านชั้นที่ 2 จำนวน 48 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 34

1.7.3 การดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข

พบว่าความสำเร็จของการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีสมรรถนะและมีบรรยากาศเอื้ออำนวย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีระบบบริหารจัดการองค์กรมีประสิทธิภาพ ภาควิชาทุกภาคส่วนร่วมตัดสินใจขับเคลื่อนและสนับสนุน ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ รวมทั้งภาพรวมระดับของผลสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข อยู่ในระดับดำเนินการ เกือบแล้วเสร็จหรือประสบผลสำเร็จแล้ว และพบว่าไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่าปัจจัยด้านการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุขทั้ง 4 ด้าน รวมถึงภาพรวมระดับของผลสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน PCA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

1.7.4 การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพตามทฤษฎีของเดมมิง

ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเห็นด้วยในระดับมาก ทั้ง 14 ข้อ รวมถึงภาพรวมการดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามหลักของเดมมิง โดยพบว่าไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่าการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพตามหลักการของเดมมิงแยกตามรายชื่อทั้ง 14 ข้อมีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน PCA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และภาพรวมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามหลักการของเดมมิงไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน PCA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. อภิปรายผล

2.1 ลักษณะกลุ่มประชากรที่ศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข และความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามหลักการของเดมมิง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน 167 แห่ง ในจังหวัดสกลนคร จำนวน 167 ชุด ได้รับการตอบแบบสอบถาม จำนวน 141 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.4 สาเหตุที่ได้แบบสอบถามคืนไม่ครบอาจ เนื่องจากผู้ประสานงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก กลุ่มงานประกันสุขภาพและพัฒนาบุคลากร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ไม่มีเวลาดำเนินการเรียกคืนแบบสอบถาม ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางท่านไม่มีเวลาตอบแบบสอบถาม ทำให้การดำเนินการล่าช้ากว่าช่วงเวลาที่กำหนด แต่อย่างไรก็ตามอัตราการตอบกลับ ร้อยละ 84.4 ถือว่าสูง

2.1.1 ปัจจัยข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล

จากการศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 167 แห่ง ในจังหวัดสกลนคร พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 141 คน เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่พบหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน PCA ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เกลิมพล วัฒนไกร (2553) ที่พบว่าเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการ ดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ อารีย์ อ่องสว่าง (2551) ซึ่งพบว่าหัวหน้าสถานีนอนามัยหญิงมีค่าเฉลี่ยคะแนน

ผลการพัฒนาสถานีนามัยตามเกณฑ์ ด้านบริการ บริหาร และวิชาการ สูงกว่าหัวหน้าสถานีนามัยชาย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การทำงานด้านสาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มากกว่า 20 ปี โดยประสบการณ์การทำงานด้านสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์ระดับการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามมาตรฐาน PCA ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปัทมา ยัมพงศ์ (2542) ที่พบว่า อายุราชการไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการบริหารคุณภาพโดยรวมของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลสิงห์บุรี ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ วรางคณา ผลประเสริฐ (2541) ที่พบว่า อายุราชการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการสัมฤทธิ์ผลของการทำกิจกรรมกลุ่มพัฒนาคุณภาพ และขัดแย้งกับการศึกษาของ เสาวมาศ เกื่อนนาคี (2545) ที่พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อคุณภาพบริการ ได้แก่ ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงพยาบาลของผู้อำนวยการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้ก่อตั้งมานานจากการเป็นสถานีนามัยเดิม ดังนั้นผู้ที่เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่มีอายุราชการนาน ทำให้ไม่พบความแตกต่างในด้านประสบการณ์การทำงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่พบหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน PCA ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทิฆัมพร สุพิมพ์ (2548) ที่พบว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานคุณภาพ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการสาธารณสุข ซึ่งจบระดับปริญญาตรี ทำให้ไม่พบความแตกต่างในการศึกษา

2.1.2 ระดับการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร

ข้อมูลจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดสกลนคร 141 แห่ง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ผ่านการประเมิน PCA ขั้นที่ 1 จำนวน 93 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ผ่านการประเมิน PCA ขั้นที่ 2 จำนวน 48 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 34 ส่วนขั้นที่ 3 4 และ 5 ไม่มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใดที่ผ่านการประเมิน ซึ่งการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดสกลนครยังคงมีระดับการพัฒนาอยู่ในขั้น 1 และ 2 นั้น อาจเนื่องมาจากเกณฑ์มาตรฐาน PCA นั้นเพิ่งเริ่มดำเนินการเป็นเวลา 1 ปี ทำให้มีเวลาในการพัฒนาตามเกณฑ์ PCA จริงน้อย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจึงจำเป็นต้องใช้การพัฒนาที่สำเร็จไปแล้วตามเกณฑ์ของเดิมมาใช้ในการประเมินมาตรฐาน PCA ของรอบปีงบประมาณ 2555

2.1.3 ปัจจัยการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุขกับระดับการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร พบว่าไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่าปัจจัยด้านการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข ทั้งในด้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีสมรรถนะและมีบรรยากาศเอื้ออำนวย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีระบบบริหารจัดการองค์กรมีประสิทธิภาพ ภาวการณ์ภาคส่วนร่วมตัดสินใจขับเคลื่อนและสนับสนุนชุมชนเข้มแข็งประชาชนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ รวมถึงภาพรวมระดับของผลสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน PCA ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ อมตา จันทร์ปาน (2545) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการพัฒนาสถานีนามัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารงานในเรื่องกระบวนการ บริหารทุกด้าน รวมถึงการศึกษาของ อริย์ อ่องสว่าง (2551) ซึ่งพบว่าผลการพัฒนาคุณภาพงาน สถานีนามัยสามารถอธิบายได้ด้วยผลของกระบวนการบริหารการดำเนินงานของสถานีนามัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทุกโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องดำเนินการตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข จึงทำให้ไม่มีผลกระทบที่แตกต่างชัดเจนมากพอในด้านการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ เมื่อดูรายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า การดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จน้อยที่สุด ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ไว้สำหรับทำงานติดต่อประชาชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณของทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยังไม่เพียงพอ และผู้บริหารยังไม่ได้เล็งเห็นความสำคัญ 2) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาระงานประจำที่ค่อนข้างมากและบุคลากรที่จำกัด ทำให้การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำได้ยาก ดังนั้นจึงควรเร่งพัฒนาทั้ง 2 ประเด็นนี้ เพื่อให้ตอบสนองต่อแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข

2.1.4 ปัจจัยการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพตามหลักการของเดมมิง

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามหลักของเดมมิงทั้ง 14 ข้อกับระดับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน PCA พบว่า ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่าการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพตามหลักการของเดมมิงมีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน PCA ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ กิตติศักดิ์ คะชาวงศ์ (2550) ที่พบว่าภายหลังได้รับโปรแกรมการทดลองประยุกต์ใช้วัฏจักรเดมมิง กลุ่มทดลอง

มีคะแนนความรู้เฉลี่ยและการจัดการคุณภาพฐานข้อมูลสถานีนอนามัยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และมีการจัดการคุณภาพฐานข้อมูลสถานีนอนามัยกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และขัดแย้งกับการศึกษาของ วิทยา โนมมมงคล (2550) ซึ่งพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับ โปรแกรมการประยุกต์ใช้แนวคิดวัฏจักรเดมมิง (PDCA) พบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานีนอนามัย ในทุกด้านอยู่ในระดับมาก และมากกว่า กลุ่มเปรียบเทียบ และสถานีนอนามัยได้รับการพัฒนาคุณภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐานสถานีนอนามัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบริการ ด้านบริหารจัดการ และด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาเน้นใช้โปรแกรมการทดลองตามหลักการของเดมมิง ทำให้ได้รับการลงมือปฏิบัติจริง มีโปรแกรมคอยควบคุม จึงส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพ แต่ในการศึกษาของผู้วิจัยเองนั้น เป็นเพียงการสอบถาม จึงยังมีความผิดพลาดในการให้ข้อมูลอยู่ เมื่อดูรายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 12 การกำจัดสิ่งที่ไม่ชัดเจนความภาคภูมิใจของพนักงานให้หมดไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้น เป็นลักษณะงานประจำ เป็นส่วนใหญ่ รับคำสั่ง แนวทางปฏิบัติจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาล ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนานวัตกรรม ความภาคภูมิใจในงานที่ทำอยู่ในระดับน้อย

3. ข้อเสนอแนะ

- 3.1 ควรศึกษาอิทธิพลของปัจจัยภายนอกองค์กร ที่อาจมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพ เช่น นโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
- 3.2 ควรศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการศึกษาในส่วนของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ประสบผลสำเร็จ
- 3.3 ควรศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- 3.4 ควรศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้แต่เก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรวิชาชีพอื่นๆ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล